

**A** בס"ד  
Intro

Today we will learn בע"ה of דף פ"ח of יבמות  
The topics we will learn about include.

The reason that עד אחד נאמן regarding מת בעלה

The Halachos of תר ותרי, two sets of opposing עדים

The requirement for a Get if חזרה בעלה

**A**

עד אחד נאמן  
regarding  
מת בעלה

תר ותרי

The requirement for a Get if  
חזרה בעלה

1 So let's review

The Gemara continues explaining the Mishnah of the previous Daf:

האשה שהלך בעלה למדינת הים  
ובאו ואמרו לה מת בעליך וניסת  
ואח"כ בא בעלה

A woman whose husband traveled abroad, and she was told בעליך, that her husband died, upon which she married a second husband, and her first husband subsequently returns;

תצא מזה ומזה

She is prohibited to both her first and second husbands.

The Gemara explained that the Mishnah is speaking of where she remarried based on the testimony of an אחד, ONE witness, which is generally not accepted.

After an extensive discussion of whether

עד אחד מהימן מדאורייתא

The Gemara concludes that an עד אחד is indeed not accepted.

The Halachah of

עד אחד נאמן באיסורין

Applies only where איסורא איסורא, the Issur has not been established;

However, in our case it is איש דאשת איש, since she is married, and we must apply the Halachah of אין דבר שבערוה פחות משנים

2 Therefore, the Gemara concludes;

אמר ר' זירא

מתוך חומר שהחמרת עליה בסופה

הקלת עליה בתחלה

ומשום עיגונא אקילו בה רבנן

As Rashi explains;

The Chachamim were lenient, and made a special dispensation in this case of עדות אשה, so that she not remain alone -

Combined with the understanding that אשה דייקא ומינסבא, a woman will usually investigate further to be certain that her husband died.

In addition, in the event that he turns out to be alive, the Chachamim enacted a severe penalty, a קנס, a penalty that she may not return to him, plus other penalties mentioned in the Mishnah, to serve as an added incentive for her to investigate thoroughly. If he does turn up, it's assumed that she did not investigate adequately. Therefore, she is penalized.

The Gemara on ע"ב ד' ע"ב explains that the ability of the Chachamim to be מתיר a possible דאורייתא stems from the principle of

מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש

As we say

כדת משה וישראל

=====

1

האשה שהלך בעלה למדינת הים  
ובאו ואמרו לה מת בעליך וניסת  
ואח"כ בא בעלה

Based on an עד אחד which is generally not accepted

She married a second husband, and then later her first husband reappears

תצא מזה ומזה

She is prohibited to both her first and second husbands

עד אחד נאמן באיסורין

only where לא איתחזק איסורא

עד אחד

מהימן מדאורייתא

NOT ACCEPTED

Here in our case

איתחזק איסורא

דאשת איש

אין דבר שבערוה פחות משנים

2

אמר ר' זירא

מתוך חומר שהחמרת עליה בסופה  
הקלת עליה בתחלה

ומשום עיגונא אקילו בה רבנן

So that she not remain alone

And because

אלה דייקא ומינסבא

If he turns out to be alive the Chachamim enacted a severe penalty that she may not return to him

The ability of the Chachamim to be מתיר a possible דאורייתא stems from the principle of

מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש

As we say

כדת משה וישראל

3 The Gemara continues explaining the Mishnah which ruled

ניסת בעד אחד  
ואח"כ בא בעלה  
תצא מזה ומזה

אמר רב לא שנו אלא שניסת בעד אחד  
אבל ניסת על פי שני עדים לא תצא  
There are two ways of understanding Rav's statement:  
We will first review the second, and simpler, version.

רב אשי אומר  
מאי לא תצא דקאמר רב  
לא תצא מהיתירה הראשון  
Rav is discussing whether she may return to her FIRST husband.

In order to teach us that we Pasken like this Mishnah, Rav restates that which the Mishnah taught, that in the רישא רישא תצא מזה ומזה  
She is forbidden to both men, because she remarried based on the testimony of an אחד אחד, ONE witness, which is generally not accepted, as explained earlier by רבי זירא רבי זירא. However, in the סיפא סיפא לא תצא

Or, as the Mishnah expressed it  
ואם ניסת שלא ברשות  
מותרת לחזור לו  
She may return to her FIRST husband, because she remarried based on the testimony of שני עדים שני, TWO valid witnesses, which is always accepted - Therefore, she's considered like an אנוסה, who is מותרת לבעלה.

The other understanding of Rav, first advanced by the Gemara, is as follows:

Rav is discussing whether she may stay with the SECOND husband.

אמר רב לא שנו אלא שניסת בעד אחד  
אבל ניסת על פי שני עדים לא תצא

If she remarried based on אחד אחד,  
תצא מזה ומזה  
She is forbidden to both men. However, if she remarried based on שני עדים שני,  
לא תצא משני  
She MAY remain with the second husband.

The Gemara asks the obvious question;  
אתא גברא וקאי  
וזאת אמרת לא תצא  
Since her first husband is standing before us, she is certainly an איש איש, how can we say that she may stay with the second husband?

3 אמר רב לא שנו אלא שניסת בעד אחד  
אבל ניסת על פי שני עדים לא תצא

Rav is discussing whether she may stay with the SECOND husband

אמר רב לא שנו  
אלא שניסת בעד אחד  
אבל ניסת  
על פי שני עדים  
לא תצא

She MAY remain with the second husband

רב אשי אומר

מאי לא תצא דקאמר רב  
לא תצא  
מהיתירה הראשון

She may return to her FIRST husband, because she remarried based on the testimony of שני עדים שני  
She's considered like an אנוסה, who is מותרת לבעלה



אתא גברא וקאי  
וזאת אמרת לא תצא  
she is certainly an אנוסה

4 Therefore, the Gemara describes the following scenario:  
 דלא ידעינן ליה  
 A man, claiming to be her husband, shows up, but neither she, nor others recognize him. However,  
 דאתו בי תרי ואמרי  
 He has two supporting witnesses who testify that they were constantly with him from when he left home until now; and  
 ואתון הוא דלא ידעיתו ליה  
 You do not recognize him because, for some reason, his appearance changed.

Now, this scenario, in and of itself, is a situation of  
 תרי ותרי נינהו  
 Two opposing sets of עדים שני;  
 The first set who came from abroad and testified that her husband certainly died – and the second set who testify that this man is certainly her first husband.  
 This creates a  
 ספק איסור אשת איש דאורייתא  
 And she may NOT stay with her second husband.  
 Actually, they are both obligated in a קרבן אשם תלוי for the time they were together.

5 Therefore, the Gemara adds the following two factors to this scenario:  
 כגון שניסת לאחד מעדיה  
 ואומרת ברי לי  
 She married one of her witnesses – and –  
 She is certain that this man is not her husband – as Rashi explains; based on certain marks.  
 It is in this case that Rav ruled  
 אבל ניסת על פי שני עדים לא תצא  
 They are permitted to remain married, because they are both certain that he died – they have no ספק.  
  
 The Gemara cites a Braisa with a similar, but slightly different situation

4

<p>דאתו בי תרי ואמרי                  אנן הוינן בהדיה                  מכי נפק ועד השתא                  He has two witnesses                  who testify that                  they were constantly                  with him</p>	<p>דלא ידעינן ליה                  A man, claiming                  to be her husband                  shows up, but neither                  she, nor others                  recognize him</p>
<p>ואתון הוא דלא ידעיתו ליה</p>	
<p>תרי ותרי נינהו                  Two opposing sets of witnesses</p>	
<p>One set who testify                  that this man is                  certainly her first                  husband</p>	<p>One set who came                  from abroad and                  testified that her                  husband died</p>

5

כגון שניסת לאחד מעדיה  
 ואומרת ברי לי  
 She married one of her witnesses – and –  
 She is certain that this man is not her  
 original husband  
 It is in this case that Rav ruled  
 אבל ניסת על פי שני עדים לא תצא

6 The Gemara cites a Braisa with a similar, but slightly different situation:

שנים אומרים מות ושנים אומרים לא מות  
say that her husband died.  
say that her husband is alive.

OR

שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה  
הרי זו לא תנשא  
She may NOT remarry, because it's תרי ותרי in a ספיקא  
דאורייתא.  
ואם נשאת לא תצא  
But if she did remarry, she may remain with her husband.

רבי מנחם ברבי יוסי differentiates:

באו עדים ואח"כ ניסת  
תצא

If the second עדים who say that he's alive came first, and she remarried afterward, she may NOT stay. It's a קנס. She is penalized, because she was not supposed to get married.

אבל ניסת ואח"כ באו עדים  
הרי זו לא תצא

However if she remarried first, and the second עדים came later,  
לא תצא

She is may stay with her husband, because at the time she married him it was permitted based on the first עדים.

תנא קמא holds that even in the first case of  
באו עדים ואח"כ ניסת  
לא תצא

She may stay, because we do not penalize her, even though she should not have married him.

Similarly, in the case of Rav, where the supposed husband came back with שני עדים, the Gemara has two opinions:  
איכא דאמרי - Some say that Rav ruled לא תצא only in the case of

ניסת ואח"כ באו עדים

Because Rav holds like רבי מנחם ברבי יוסי

איכא דאמרי - Some say that Rav ruled לא תצא even in the case of

באו עדים ואח"כ ניסת

Because Rav holds like תנא קמא

=====

6

ושנים אומרים לא מות	שנים אומרים מות
ושנים אומרים לא נתגרשה	שנים אומרים נתגרשה
הרי זו לא תנשא	

רבי מנחם ברבי יוסי

תנא קמא

אבל ניסת ואח"כ באו עדים הרי זו לא תצא	באו עדים ואח"כ ניסת תצא	באו עדים ואח"כ ניסת לא תצא
---	-------------------------------	----------------------------------

*She is may stay with her husband, because at the time she married him it was permitted based on the first עדים*

*She may stay because we do not penalize her*

אמר רב

לא שנו אלא שניסת בעד אחד  
אבל ניסת על פי שני עדים לא תצא

איכא דאמרי

איכא דאמרי

לא תצא

לא תצא

*only in the case of  
ניסת ואח"כ באו עדים*

*even in the case of  
באו עדים ואח"כ ניסת*



7 The Gemara continues with a similar case, but somewhat different:  
 The Gemara assumes that the רישא of the Mishnah  
 ניסת בעד אחד  
 ואח"כ בא בעלה  
 תצא מזה ומזה  
 Also applies to the case of Rav, where the supposed husband came back and was not recognized by the people - and the question is when and why do we say תצא מזה ומזה?  
 Of course if she agrees that he is her first husband, תצא.  
 The variables are;  
 -1-  
 What type of עדים support his claim to be the first husband?  
 עד אחד OR שני עדים  
 עדים פסולים OR עדים כשרים  
 -2-  
 What does the wife say to his claim?  
 לא מכחשתו, does she contradict him? OR מכחשתו, she does not contradict him, which means, שתקה, she does not say anything, she does not know.

7

**ניסת בעד אחד ואח"כ בא בעלה  
תצא מזה ומזה**

*What type of עדים support his claim that he is the first husband?  
 עד אחד OR שני עדים  
 עדים פסולים OR עדים כשרים*

*What does the wife say to his claim?  
 לא מכחשתו OR מכחשתו*

?

?

8 The Gemara explains:  
 His שני עדים are stronger than her עד אחד, and regardless of whether she agrees or disagrees, the Halachah is תצא.  
 His עד אחד is weaker than her עד אחד, and whether מכחשתו or שתקה,  
 לא תצא  
 If he has שני עדים פסולים it depends;  
 If she is שתקה, we say  
 כל מקום שהאמינה תורה עד אחד  
 הלך אחר רוב דעות  
 His שני עדים פסולים are stronger than her עד אחד, and therefore תצא.  
 If she is מכחשתו, his שני עדים פסולים are not believed against her ברי, and therefore תצא.  
 =====

8

**His שני עדים are stronger than her עד אחד and regardless of whether she agrees or disagrees, the Halachah is תצא**

**His עד אחד is weaker than her עד אחד and whether שתקה or מכחשתו, לא תצא**

*If he has שני עדים פסולים it depends*

*If she is שתקה we say כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות His שני עדים פסולים are stronger than her עד אחד - therefore תצא.*

*If she is מכחשתו, his שני עדים פסולים are not believed against her ברי and therefore לא תצא*



9 The Mishna continues  
וצריכה גט מזה ומזה  
She requires a **Get** from both husbands

The Gemara asks  
בשלמא מראשון תבעי גט  
She requires a **Get** from her first husband, because they were married legitimately.  
אבל משני אמאי  
זנות בעלמא הוא  
But why does she require a **Get** from the second husband, they were never married legitimately?

The Gemara answers;  
גזירה שמא יאמרו גירש זה ונשא זה  
ונמצאת אשת איש יוצאה בלא גט  
The Chachomim initiated a גזירה, because some might think that she was first divorced from her first husband, and then remarried legitimately to her second husband, and she's now leaving him without a **Gett** - And  
כיון דעבדא איסורא  
קנסוה רבנן  
The Chachamim penalized her in that she must receive a **Gett** from the second husband as well.

9 וצריכה גט מזה ומזה  
*She requires a גט from both husbands*

?

<p>אבל משני אמאי זנות בעלמא הוא <i>they were never married legitimately</i></p>	<p>בשלמא מראשון תבעי גט <i>because they were married legitimately</i></p>
---	---

↓

גזירה שמא יאמרו גירש זה ונשא זה  
ונמצאת אשת איש יוצאה בלא גט  
*כיון דעבדא איסורא - קנסוה רבנן*